

i den Form, som Lovforslaget har nu, eller i nogen som helst anden Form vil jeg kunne stemme for, at det bliver vedtaget, naar man ikke gaar videre. Jeg vil ikke være med til at slaa noget fast ved Lov, hvorved vi ikke gøre godt igen, hvad der blev forbrudt mod Religionen ved Loven af 1871. I den kongelige Anordning af 1877 blev det udtrykkelig sagt, at der ikke kunde gøres mere ved kongelig Anordning, og man indrømmede, at det var beklageligt, at der ikke kunde gøres mere uden at krænke Loven af 1871. Naar vi nu skulle til at give en ny Lov, maa jeg bestemt holde paa, at vi ikke lade os nøje med at slaa det fast, som blev indført ved den kongelige Anordning, men komme til det, som er det mindste, der kan forlanges, nemlig to Timer ugentlig i Religion.

Jeg skal blot endnu føje til, at jeg blev vist sidste Gang noget misforstaaet med Hensyn til, hvad jeg udtalte om Udgangen til Rektoraterne. Mit principale Standpunkt er jo dette, at jeg helst vil have, at der i Reglen ikke skulde være andre Rektorer end Mænd, der havde som særligt Fag Landsvidenskab i en eller anden Retning; men da jeg indrømmer, at det er vanskeligt at faa noget saadant slaaet fast i en Lov, kan jeg nok gaa med til det foreslaaede, naar som sagt Døren saa bliver aabnet en lille Smule mere, saa at der ogsaa bliver Udgang til Rektoraterne for teologiske Kandidater, uden at de skulle underkaste sig en særlig Eksamen. Jeg nævnte sidste Gang tre Mænd, som havde været en Pryd for Latinskolen, og som kun vare teologiske Kandidater. Jeg veed ikke, hvorledes det gik til, at jeg har glemt, kunde jeg gerne sige, maaske den bedste af dem allesammen. Det var en Mand, der var Rektor ved Sorø Akademi ved Navn Estrup. Han var ganske sikkert en af de største og dygtigste Rektorer, Danmark har haft, og det vilde jo altsaa ubetinget have været et Savn, hvis han ikke var kommen paa den Plads, og han var kun teologisk Kandidat. Altsaa, skulle vi have Døren aabnet saaledes, maa vi gaa noget længere endnu og maa ikke forlange, at en gammel Mand, der længe har været Adjunkt og Overlærer, skal tage ind til Kjøbenhavn og tage Eksamen for at faa Lov til at blive Rektor.

Med Hensyn til Inspektionen har man selvfølgelig ogsaa misforstaaet mig, hvis man tror, at jeg vil have den lagt i Biskoppernes Haand. Det kunde selvfølgelig ikke noget Øjeblik falde mig ind. Jeg mente blot, at hvis den nuværende Inspektion, som er af en noget fagmæssig Art og let kunde blive noget ensidig, fremdeles skulde bestaa, vilde

jeg holde paa to Ting, for det første, at Rektorerne skulde have noget større Selvstændighed end de vistnok i Øjeblikket have, og dernæst, at det gamle Forat skulde drages noget mere frem, som Modvægt mod den anden Side af Inspektionen, altsaa ikke en Ophævelse af den særlig hvad Sagen angaar jagtyndige Inspektion, men en større Selvstændighed for Rektorerne overfor den og en større Fremdragen igen af det gamle Forat.

Hvad Spørgsmaalet om Græst eller Ikke-Græst angaar, skal jeg ikke sige andet end blot dette, at tager man Græsten bort fra Latinskolerne, ødelægger man i Bund og Grund det teologiske Studium. Derom er jeg saa overbevist som om noget som helst, og derfor kan der efter min Mening ikke være Tale om at tage det bort, særlig i dette Øjeblik. Vi maa saa ind paa de Veje, som ere foreslaaede af de to ærede sidste Talere, og som jeg gerne gaar med til, men saaledes som Sagen staar nu, vil det ikke kunne lade sig gøre at tage Græsten bort uden fuldstændig at berøve Teologerne al virkelig videnskabelig Dannelse og stille dem paa et seminaristisk Standpunkt, og jeg tror ikke, at Tiden er til, at man skal ind paa disse uvovelige Eksperimenter. Det gælder væsentlig for de Mænd, der have religiøs Overbevisning, at de have saa megen videnskabelig Dannelse som mulig, saa at de kunne møde paa Valpladsen saaledes udrustede med videnskabelige Vaaben, at de kunne i nogen Maade tage Kampen op.

Goos: I de Bemærkninger, hvormed dette Lovforslag er indledet, omtales der, at Spørgsmaal om dette Emne allerede have foreligget tidligere flere Gange, første Gang i 1881—82 ved et Forslag, som den højtærede Minister fremlagde i Folketinget. Jeg var den Gang Medlem af et Udvalg, hvortil dette Forslag blev henvist; det var iøvrigt blevet forberedt ved Behandlinger i tidligere Sæssioner i et af Folketinget nedsat stort Underudvalg, der skulde tage disse og mange andre Spørgsmaal under Overvejelse, men som ikke førte til noget. Heller ikke det Udvalg, som blev nedsat om det Forslag, der blev indbragt i 1881—82, førte til noget Resultat. Der kom end ikke Betænkning fra Udvalget, men der kom fra de forskellige Medlemmer af Udvalget to forskellige private Lovforslag, der skulde træde i Stedet for det af Regeringen fremsatte. Jeg skal naturligtvis ikke komme ind paa Einzelheder i disse Lovforslag, men blot omtale, hvorledes Konstellationen var den Gang. Det ene var et Forslag om nogle Forandringer i og